

Vláda schválila ďalšie návrhy na finančné opatrenia a zmeny zákona o sociálnom poistení

Vláda Slovenskej republiky na svojej 11. schôdzi dňa 16.4.2020 schválila nasledovné návrhy a opatrenia, ktoré súvisia s pandémiou ochorenia COVID -19 a mimoriadnym stavom na Slovensku.

1. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení zákona č. 75/2020 Z. z.
2. Návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 374/2019 Z. z.
3. Návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
4. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
5. Návrh na realizáciu verejného obstarávania na dodanie liekov, zdravotníckych pomôcok, medicínskej prístrojovej techniky a osobných ochranných pracovných prostriedkov
6. Návrh na rozšírenie núdzového stavu podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, na uloženie pracovnej povinnosti na zabezpečenie výkonu zdravotnej starostlivosti u ďalších držiteľov povolenia na prevádzkovanie zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti a rozšírenie zákazu uplatňovania práva na štrajk niektorým pracovníkom vyhláseného uznesením vlády

7. Návrh na povolenie čiastočného vývozu niektorých životne dôležitých tovarov

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení zákona č. 75/2020 Z. z. vláda schválila s návrhom na skrátené legislatívne konanie.

Navrhuje sa, aby preplatok, ktorý si daňový subjekt uplatní v daňovom priznaní k dani z príjmov podanom počas obdobia pandémie, správca dane vrátil daňovému subjektu najneskôr do 40 dní od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo daňové priznanie podané.

Daňovník by mal byť tiež oslobodený od povinnosti platiť preddavky na daň z motorových vozidiel, ktoré sú splatné počas obdobia pandémie počnúc mesiacom apríl 2020. Daň z motorových vozidiel by mal následne vyrovnať v lehote na podanie daňového priznania k dani z motorových vozidiel.

Neplatenie preddavkov by sa malo umožniť aj na daň z príjmov fyzickej, rovnako ako aj právnickej osoby, ktoré sú splatné v období pandémie. A to za obdobie, ktoré nasleduje po období, v ktorom daňovník vykáže zníženie svojich tržieb najmenej o 40 percent.

Predĺžená má byť lehota, v ktorej by prijímatelia podielu zaplatenej dane z príjmov mohli použiť finančné prostriedky získané z asignácie dane na pomoc pri zmiernení negatívnych následkov pandémie, a to nielen počas obdobia pandémie, ale až do konca roka 2021.

Daňovníkom sa má umožniť, aby si uplatnili odpočet daňovej straty vykazanej za zdaňovacie obdobie 2015 až 2018 od základu dane vyčíslenom v daňovom priznaní, ktorého posledný deň lehoty na podanie daňového priznania uplynie v období od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020.

Ustanoviť sa má tiež odklad vymáhania nedoplatku platieb vymeraných alebo uložených podľa colných predpisov.

Na webovej stránke Finančného riaditeľstva by sa zároveň nemali zverejňovať platitelia dane z pridanej hodnoty, u ktorých z dôvodu opakovaného nepodania daňového priznania, kontrolného výkazu alebo opakovaného nezaplatenia DPH v období pandémie potenciálne vznikne dôvod na zrušenie registrácie pre DPH.

Obec súčasne má dostať možnosť počas obdobia pandémie až do konca tohto roka na základe rozhodnutia zastupiteľstva použiť výnos z miestneho poplatku za rozvoj na úhradu bežných výdavkov. Upravujú sa aj pravidlá v prípade osôb, voči ktorým má štát právo na peňažné plnenie.

Zmeny sa dotknú napríklad aj lehôt na podanie priznania k dani z nehnuteľnosti, dani za psa, dani za predajné automaty alebo k dani za nevýherné hracie prístroje. **Lehota na podanie priznania k dani z nehnuteľnosti**, dani za psa, dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje alebo niektorej z nich alebo čiastkového priznania k týmto daniam podľa osobitného predpisu- Zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, **ktorá neuplynula pred začatím obdobia pandémie alebo začala plynúť počas obdobia pandémie, sa považuje za dodržanú, ak sa podá priznanie k dani z nehnuteľnosti**, dani za psa, dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje alebo niektorej z nich **alebo čiastkového priznania k týmto daniam podľa osobitného predpisu** - Zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku

za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, **do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.**

Ďalší legislatívny návrh vlády navrhnutý na prerokovanie parlamentu na skrátené legislatívne konanie je **zákon o sociálnom poistení**. Zamestnávateľ alebo povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba nie sú povinní zaplatiť poistné za apríl 2020, ak v apríli 2020 mali uzatvorenú prevádzku na základe rozhodnutia príslušného orgánu najmenej na 15 dní. Pôvodný termín na úhradu bol v mesiaci apríl 2020. Po novom ich budú môcť odvieť až v termíne do 31. júla 2020. Ak zamestnávateľ a SZČO zaplatia toto poistné v novom termíne a v správnej výške, nedostanú za to pokutu. V prípade zamestnávateľov sa to týka odvodov hradených za zamestnávateľa, pričom odklad sa netýka odvodov z tej časti poistného, ktoré odvádza zamestnávateľ zamestnanca. Tam pôvodné termíny splatnosti platia aj naďalej. Odklad poistného sa týka zamestnávateľov a SZČO, ktorým v dôsledku mimoriadnej situácie poklesol čistý obrát alebo príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti o 40 percent a viac. Uzatvorenie prevádzky preukáže zamestnávateľ alebo povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba čestným vyhlásením, ktoré predloží Sociálnej poisťovni najneskôr do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý nie je povinná zaplatiť poistné.

Ďalej sa navrhuje **rozšíriť okruh žiadateľov o príspevok v rámci projektu na podporu udržania pracovných miest** vrátane pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť, a na podporu udržania zamestnancov v zamestnaní v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránením ich následkov, realizovaný podľa § 54 ods. 1 písm. e), aj o tých žiadateľov, ktorí si svoje daňové a odvodové povinnosti, resp. pohľadávky voči úradu práce, sociálnych vecí a rodiny plnia aj dodatočne formou povolenia platby dlžných súm v splátkach (prostredníctvom splátkového kalendára), alebo z dôvodu straty tržieb v mesiaci marec 2020 neboli schopní splniť si tieto povinnosti za mesiac február 2020.

V čl. IV. sa novelizuje zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rovnako ako pri poistnom je potrebné v apríli 2020 oslobodiť od platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie zamestnávateľa, ktorý povinne platí príspevky za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu.

Návrh na zmeny **zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch** je navrhnutý na prerokovanie Národnej rade SR na skrátené legislatívne konanie. Zmena sa týka napríklad podmienok získavania štatútu registrovaného sociálneho podniku, ktoré sa upravujú. Týkajú sa najmä lehôt pri oznamovacích povinnostiach. Súčasná kríza môže negatívne ovplyvniť aj sociálne podnikanie na Slovensku. Snahou ministerstva je tomu zabrániť, preto okrem úpravy niektorých podmienok získavania štatútu takéhoto podniku navrhuje aj zaviesť alternatívne spôsoby plnenia niektorých povinností registrovaného sociálneho podniku. Návrhom sa reaguje na to, že registrované sociálne podniky v tejto zložitej krízovej situácii prechádzajú častými personálnymi a inými zmenami. Po novom sa má preto predĺžiť lehota oznamovania týchto zmien z 10 dní na 30 dní. Pre krízovú situáciu sa novelou zákona umožní žiadateľovi podať žiadosť o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku aj elektronickými prostriedkami bez kvalifikovaného elektronického podpisu. Upraviť sa majú aj lehoty týkajúce sa zasadnutia poradných výborov sociálneho podniku. Podľa platnej legislatívy má zasadať najmenej jedenkrát za tri mesiace, pričom zo zasadnutia sa vyhotovuje zápisnica, ktorú registrovaný sociálny podnik na požiadanie poskytne rezortu práce. Po novom má stačiť, ak poradný výbor zasadne najneskôr do troch mesiacov od skončenia krízovej situácie na Slovensku.

Zmeny v **zákone o vysokých školách** má Národná rada SR takisto prerokovať v skrátenom režime a

legislatívne umožnia uskutočnenie štátnic a iných skúšok bez nutnosti fyzickej prítomnosti, ktorých sa týka skúška či obhajoba, napríklad prostredníctvom videokonferencie. Upravuje ustanovenia o verejnej prístupnosti skúšok, obhajob i zasadnutí akademických senátov či školských samospráv. Návrh novely takisto reaguje na technicko-organizačné problémy súvisiace s fungovaním školských orgánov, predlžovaním štúdia či pracovno-právnych vzťahov.

V oblasti regionálneho školstva upravuje novela napríklad problematiku zabezpečenia elektronickej verzie učebníc či variabilnejšie použitie prostriedkov, určených na záujmové vzdelávanie pre potreby riešenia krízovej situácie, ale aj možné presunutie prostriedkov na školy v prírode a lyžiarske výcviky na neskoršie obdobie. V oblasti výskumu a vývoja návrh operatívne rieši financovanie projektov a doby ich riešenia počas krízovej situácie.

Cieľom Návrhu na realizáciu verejného obstarávania na dodanie liekov, zdravotníckych pomôcok, medicínskej prístrojovej techniky a osobných ochranných pracovných prostriedkov je:

- zabezpečiť bezodkladne zdravotnícky materiál, nevyhnutný pre potreby zdravotníctva SR a zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva SR pred pandémiou spôsobenou koronavírusom, a to prostredníctvom priameho rokovacieho konania podľa § 81 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- distribuovať zdravotnícky materiál poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v súlade so zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

Návrh na rozšírenie núdzového stavu podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, na uloženie pracovnej povinnosti na zabezpečenie výkonu zdravotnej starostlivosti u ďalších držiteľov povolenia na prevádzkovanie zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti a rozšírenie zákazu uplatňovania práva na štrajk niektorým pracovníkom vyhlásením uznesením vlády Slovenskej republiky č. 114 z 15. marca 2020 má za cieľ rozšíriť uloženie pracovnej povinnosti na zabezpečenie výkonu zdravotnej starostlivosti a rozšíriť zákaz uplatňovania práva na štrajk na zamestnancov ďalších držiteľov povolenia na prevádzkovanie zdravotníckych zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti-držiteľov povolenia na prevádzkovanie všeobecných ambulancií a držiteľov povolenia na prevádzkovanie špecializovaných ambulancií. Opatrenie má zabezpečiť čo najväčší výkon a realizáciu pracovnej povinnosti zamestnancov u určených subjektov, ktorí sú poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti za účelom zabezpečenia poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Návrh na povolenie čiastočného vývozu niektorých životne dôležitých tovarov sa týka § 3 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 77/2020 Z. z. účinného od 10. apríla 2020. Podľa nariadenia došlo k zákazu vývozu určených životne dôležitých tovarov zo Slovenskej republiky do iného členského štátu Európskej únie alebo do štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a do tretích krajín bez ohľadu na to, kde boli vyrobené. Súčasne je vláda SR splnomocnená, že môže v mimoriadnych prípadoch povoliť vývoz životne dôležitých tovarov zo Slovenskej republiky. V rámci vyhláseného mimoriadneho regulačného opatrenia vláda Slovenskej republiky nariaďuje zákaz vývozu určených životne dôležitých tovarov zo Slovenskej republiky do iného členského štátu Európskej únie alebo do štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a do tretích krajín bez ohľadu na to, kde boli vyrobené. Ide o:

- a) osobné ochranné prostriedky uvedené v prílohe nariadenia č. 77/2020 Z. z.,
- b) antibakteriálne mydlá, gély a dezinfekčné prostriedky,

c) zariadenia na umelú pľúcnu ventiláciu

Zdroj informácií: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Negotiation/1050>